חיישינן לשני שוורי וא"ל [א]רב חסדא לרבה פוק עיין בה דלאורתא בעי מינך רב הונא נפק דק ואשכח דתנן [ב]כל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר והא בי דינא דרב הונא דכי מקום שהשיירות מצויות דמי וקא פשיט רבה דיחזיר אלמא אי הוחזקו שני יוסף בן שמעון אין אי לא לא עבד רבה עובדא [ג](בההוא גיטא דאשתכח) בי כיתנא דפומבדיתא כשמעתיה איכא דאמרי היכא דמזבני כיתנא והוא שלא הוחזקו אע"ג דשכיחין שיירתא ואיכא דאמרי היכא דתרו כיתנא ואע"ג דהוחזקו דלא שכיחא שיירות רבי זירא רמי מתניתין אברייתא ומשני תנן המביא גט ואבד הימנו מצאו לאלתר כשר ואם לאו פסול ורמינהי [ד][א]מצא גט אשה בשוק בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה אין הבעל מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה קתני מיהת בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה ואפילו לזמן מרובה ומשני כאן במקום שהשיירות מצויות וכאן במקום שאין השיירות מצויות איכא דאמרי והוא שהוחזקו דלא נהדר והיינו דרבה איכא דאמרי [ב]אע"ג דלא הוחזקו לא נהדר ופליגא דרבה בשלמא רבה לא אמר כר' זירא מתניתין אלימא ליה לאקשויי אלא רבי זירא מ"ט לא אמר כרבה אמר לך מי קא תני הא אמר תנו נותנין ואפי' לזמן מרובה דלמא הא אמר תנו נותנין ולעולם כדקיימא לן לאלתר למ"ד לר' זירא במקום שהשיירות מצויות ואע"ג שלא הוחזקו שני יוסף בן שמעון ופליגא דרבה במאי קא מיפלגי רבה סבר דקתני כל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר דאשתכח בב"ד עסקינן וב"ד כמקום שהשיירות מצויות והוא שהוחזקו לא יחזיר לא הוחזקו יחזיר ורבי זירא אמר לך מי קתני כל מעשה ב"ד שנמצאו בב"ד כל מעשה ב"ד יחזיר קתני ולעולם דאשתכח אבראי ר' ירמיה אמר [ג]כגון דקא אמרי עדים מעולם לא חתמנו אלא על גט אחד של יוסף בן שמעון אי הכי מאי למימרא מהו דתימא ליחוש דלמא אתרמי שמא כשמא ועדים כעדים קא משמע לן רב אשי אמר [ה][ד]כגון דקא אמר נקב יש בו בצד אות פלונית ודוקא בצד אות פלונית אבל נקב בעלמא לא רב אשי מספקא ליה [ו]סימנים אי דאורייתא אי דרבנן רבה בר בר חנה

אירכס

חיישינן לשני שוורי. אע"פ שבא אחד לפנינו ואמר ממני נפל ופלוני היה משלחו לאשתו ויודעין אנו שאין שם בשוורי שני אנשים ששמותיהן שוין חיישינן שמא שוורי אחרת יש ויש בה יוסף בן שמעון אחר: **ואמר ליה רב חסדא לרבה** גרסינן: **כל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר.** כל מילתא דאתא לב"ד לקיים דליכא למיחש לנמלך עליהן שלא ליתנן הרי זה יחזיר וזה מקוים בב"ד היה ולכך הוצא שם: **כשמעתיה.** דבעינן תרתי והכא חדא הוא דהואי ואכשריה: **היכא דמזבני כיתנא.** דשיירות מצויות שם לבא ולקנות ואהדריה משום דלא הוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר שנכתב בה ולא חיישינן לומר יש עיר אחרת ששמה כזו: **ואיכא דאמרי היכא דתרו כיתנא.** במי המשרה שם נמצא הגט. ומאי כשמעתיה שהוחזקו שני יוסף בן שמעון באותה עיר שנכתב בה ואכשריה דבמקום שנמצא בו לא היו שיירות מצויות: **בשלמא רבה.** דאמר שינויא ארומיא דמתניתין דגיטין אמתני' דנזיקין: **לא אמר כר' זירא.** דרמא מתני' אברייתא: **דמתניתין אלימא ליה לאקשויי.** משום דהיא עיקר ויש תימה כשסותרות זו את זו וצריך לחזר שיתיישבו דאילו ברייתא יש לומר אינה עיקר רבי לא שנאה רבי חייא מניין לו: **ולעולם כדקיימא לן כשנמצא לאלתר.** ואם לאו פסול שמא אינו של זה. אבל ברייתא ליכא לשנויי הכי דכיון דתנא בהדיא יחזיר לאשה הוה ליה לפלוגי בין לאלתר בין לזמן מרובה דלא דמיא למתניתין דהתם לא יחזיר תנא ומדוקיא הוה דייק יחזיר היכא דאמר תנו וכיון דלא תנא יחזיר לא הוה ליה לפלוגי: **דאשתכח אבראי.** שאין השיירות מצויות: **ר' ירמיה אמר.** הא דקתני יחזיר כגון דאמרי עדים החתומין בו מעולם לא חתמנו כו': **ודוקא בצד אות פלונית.** דהוה ליה סימן מובהק. ואפילו אם תימצי לומר גבי חזרת אבידה בסימנין דאיבעיא לן לקמן (דף כז.) דאורייתא או דרבנן אפילו פשטת סימנין דרבנן יש לסמוך על סימן מובהק כזה למשרי אשת איש דאורייתא: **מספקא ליה לרב אשי סימנין.** שמחזירין בהן אבידה אי דאורייתא היא ואפילו באיסור דאורייתא סמכינן אסימן כל דהו: **אי דרבנן.** ודוקא באבידה שהפקר ב"ד הפקר אבל במידי דאיסורא לא סמכינן. ואי קשיא נימא הכי קסבר סימנין דרבנן ונפשוט בעיין דלקמן לאו פירכא היא דמנלן דפשיטא ליה אי נמי מספקא ליה אית עליה למיסר מספיקא:

אירכס

חיישינן לשני שוורי. וא"ת א"כ לרב הונא היאך יגרש כל אדם את אשתו לר"מ דאינו מוכיח מתוכו כיון דחיישינן לשני שוורי וי"ל כיון דלא הוחזקו הוי שפיר מוכיח מתוכו ומ"מ כשנפל חיישינן: **נפק** דק ואשכח כל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר. פרש"י דההוא גיטא הוה כתיב ביה הנפק ופשיט שפיר ממתני' דמעשה ב"ד יחזיר אך מה שפירש כשנפל מן השליח קשה דא"כ מה מועיל ההנפק כיון שלא בא ליד האשה עדיין דאס יש לחוש לנמלך בלא הנפק הכי נמי יש לחוש להנפק ותו דבעל לא מקיים גיטא וי"ל דאי כתיב ביה הנפק מיירי שנפל מן האשה ושואלת אותו האשה ואומרת שהוא שלה וקא פשיט דיחזיר ולא חיישינן שמא משקרת ומאשה אחרת נפל אע"ג דהשיירות מצויות כיון דלא הוחזקו כמו במעשה ב"ד דיחזיר ואע"ג דאשתכח בב"ד שהשיירות מצויות ולא חיישינן שמא מאחר נפל כיון דלא הוחזקו ואי מיירי שהשליח שואלו לגרש את האשה י"ל דלא כתיב בו הנפק ומוכיח נמי שפיר כיון דבמעשה ב"ד יחזיר דלא חיישינן לנמלך דכיון שכתוב בו הנפק ודאי נעשה הלואה דלוה לא מקיים שטרא כדאמרינן לקמן בפרקין (דף כ:) ולא חיישינן נמי שמא מאחר נפל אע"ג דהשיירות מצויות כיון דלא הוחזקו בההיא גיטא נמי דאשתכח שהשליח שואל הגט ולא שייך למימר נמלך כיון שהגט ביד השליח דאין יכול לבטל הגט שלא בפני השליח ולא ניחוש כמו כן שמא מאחר נפל אף על גב דהשיירות מצויות כיון דלא הוחזקו וא"ת אביי דאמר פ' האשה שהלכה (יבמות דף קטו: ושם) דחיישינן לתרי יצחק אפי' לא הוחזקו תקשי ליה ממתניתין דכל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר וי"ל דמוקי לה דאשתכח חוץ לב"ד שאין השיירות מצויות כר' זירא אבל לגבי תרי יצחק לא שייך לפלוגי בין מצויות לשאין מצויות דלעולם יש להסתפק ביצחק מעיר אחרת כמו מעיר זאת אי נמי מוקי מתני' דאשתכח בב"ד ואפי' הכי לא חיישינן לאחר כיון שזה האיש שואל גט וידעינן שאבד גט ואין אנו מכירין אחר אין לחוש שמאחר נפל ונפל ממנו כמו כן כאן אבל התם אין אנו יודעים איזה יצחק מת אם מעיר זאת או מעיר אחרת [ז]:

אין הבעל מודה לא יחזיר. אע"ג דנאמנת לומר גרשתני (גיטין דף סד:) הכא אינה נאמנת דמעיזה פניה כיון דהגט מסייעה:

ואפילו לזמן מרובה. תימה כיון שמודה שממנה נפל וכבר גירשה אמאי הוה לן למימר דלא יחזיר כיון דנאמן לומר גרשתיה כדאמר פרק יש נוחלין (ב"ב דף קלד:) אפילו נפל מאחר נחזיר לה לראיה בעלמא וי"ל דנאמן לומר גרשתיה ותהא מגורשת מכאן ולהבא הואיל ובידו לגרשה אבל הכא שאומר שכבר גרשה מזמן הכתוב בגט כמו שאינו נאמן למפרע כך אינו נאמן להבא ויחזיר לאשה דקתני היינו בעדים ותתגרש בו בחזרה זו ולא חיישינן שמא מאחר נפל ואפילו לזמן מרובה:

מעולם לא חתמנו אלא על גט אחד כו'. ואומר הבעל שהוא אותו יוסף וא"ת והלא כשאין העדים אומרים כן אינו נאמן לומר שהוא שלו אלא אנו חוששין שמא מאחר נפל ועתה שעדים אומרים שלא חתמו אלא על גט אחד של יוסף בן שמעון למה יהא נאמן ליחוש שמא לאחר חתמו ולא לזה וי"ל דאף כי אין עדים מה שאינו נאמן אע"ג שאומר מכיר אני שהוא שלי לפי שמספק אומר שהוא שלו לפי שסבור שלא איבד אחר גט רק הוא לכך אומר שהוא שלו אע"פ שאינו מכיר אבל כשעדים אומרים שלא חתמו רק על גט אחד של יוסף בן שמעון במזיד לא ישקר אם חתמו לאחר לומר [ח]שלא חתמו דאינו חשוד לקלקלה כמו שנאמן לומר גרשתיה ואית ספרים דגרסי אלא על גט אחד של יוסף בן שמעון זה אתי שפיר טפי וצריך לומר שלא ראו עדים החתימה דאי ראו החתימה שהיא שלהם א"כ הוה ליה למימר מהו דתימא דלמא אתרמאי עדים כעדים וחתימה כחתימה:

עין משפט נר מצוה

קנט א מיי' פי"ח מהל' גזילה ואבידה הל' ו ועיין בהשגות ובמ"מ סמג עשין עד טוש"ע אה"ע סי' קנג סעיף א וע"ש:

קס ב ג ד מיי' פ"ג מהלכות גירושין הל' ט י יא ועיין בהשגות ובמגיד משנה סמג עשין מח טוש"ע אה"ע שם סי' קלב סעיף ד וע"ש:

◆

רבינו חננאל

בעיר אחת עבד רבא עובדא כשמעתיה איכא דאמרי היכא דמזבני כיתנא והוא שלא הוחזקו ואע"ג שהשיירות מצויות שם. איכא דאמרי היכא דתרו כיתנא ואע"ג דהוחזקו דהא לא שכיחן שיירתא התם. ר' זירא רמי מתני' אברייתא ומשני תנן המביא גט ואבד ממנו וכו' דברים פשוטים הם מיהו איצטרכינן לברורי דכר' זירא מסתברא וכלישנא בתרא דתני איכא דאמרי אע"ג דלא הוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר אחת לא נהדר ופליגא דרבא מדחזינן מתני' דפשיט מינה רבא כל מקום שלא הוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר אחת יחזיר ועבד עובדא וסמך אהא דתני כל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר ולא סלקא שמעתא כטעמא דרבא אלא אוקמא ר' ירמיה כגון דאמרי עדים מעולם לא חתמנו אלא על גט אחד של יוסף בן שמעון וכו' ורב אשי דהוא בתרא אוקמא כגון דאמר (עדים) נקב יש בו בצד אות פלוני שהוא סימן מובהק אבל נקב בעלמא לא מכלל דשינויא דרבא לא שינויא דסמכא הוא ואע"ג דעבד עובדא כשמעתיה איהו הוא דעבד ואחריני לא עבדו כוותיה וכי האי גוונא

מסורת הש"ס

א) [לקמן כ: גיטין כז. ב"ב קעג:], ב) [לעיל טז: לקמן כ.], ג) רש"ל מ"ז, ד) גיטין כז., ה) [גיטין כז:], ו) [לקמן כז: חולין עט:], ז) [ועי' תוס' יבמות קטו: ד"ה יצחק], ח) נ"ל שלו. רש"ל,

◆

מוסף רש"י

חיישינן לשני שוורי. אע"פ שבשוורי הידוע לנו אין בה שני יוסף בן שמעון, שמא יש שוורי אחרת שיש שם יוסף בן שמעון ושם נכתב ומשליח אחר נפל (לקמן כ:). **והא בי דינא דרב הונא.** היו צריכין לו לדין ולהוראה ובאים שם וקפסיק רבה דיחזיר, ש"מ משום דלא הוחזקו שני יוסף הוא דלשני שוורי לא חיישינן (גיטין כז.). **כשמעתיה.** דאמר תרתי בעינן והכא לא הוי אלא חדא והחזירו לתובע (שם). **היכא דמזבני כיתנא.** בשוק שיירות מצויות והחזירו לפי שלא הוחזקו (שם). **היכא דתרו כיתנא.** בבית מי המשרה שאין שם פשתן ואין שיירות מצויות שם והחזירו ואע"פ שהוחזקו שנים באותה העיר באותו השם (שם). **מצאו לאלתר כשר ואם לאו פסול.** שמא מאחר נפל ואין זה שלו (שם). **בזמן שהבעל מודה.** שאומר ליתנו לה (שם). **לא לזה ולא לזה.** לבעל לא יחזיר שמא כבר נתנו לה וממנה נפל וכשיבא לידו יחזור אחר עדי מסירה ויעידו שגירשה וכשתתבע כתובתה יאמר פרעתיך שהוצאת הגט בב"ד ותנן הוציאה גט ואין עמו כתובה גובה כתובתה, וחייבוני לפרוע ונתנו לי את הגט כדי שלא תחזור ותגבה, ולאשה לא יחזיר שמא תינשא בו (שם). **איכא דאמרי.** הא דשני ר' זירא במקום שהשיירות מצויות פסול, והוא שהוחזקו. דבעינן תרתי כרבה (שם כז:). **בשלמא רבה.** דשני לעיל שינויא דידיה אתרתי מתני', חדא דגיטין וחדא דב"מ. **מתניתין אלימא ליה לאקשויי.** דקא ס"ד דאינהו רמינהו אהדדי ומתני' עיקר מברייתא. **אלא ר' זירא.** דרמי מתניתין אברייתא, מ"ט לא אמר שינויא דידיה אתרתי מתני' כרבה (שם). **אמר לך.** ר' זירא מתניתין לא קשיין אהדדי (שם). **דלמא הא אמר תנו נותנין.** כלומר ודאי על כרחין הא אמר תנו נותנין דייקינן מינה, מדתלה טעמא בנמלך עליהן, אלא לזמן מרובה מהיכא דייקת, דילמא לעולם כדקי"ל בהכשירא דגיטין מצאו לאלתר כשר, אבל ברייתא ודאי קשיא, דקתני יחזיר לאשה ואי לאלתר והבעל מודה פשיטא למאי ניחוש לה, אי לאו דאשמועינן אפילו לזמן מרובה לא איצטריך למתנייה, דבשלמא מתני' לא תנא בה בהדיא הא אמר תנו נותנין ואצטריך למתנייה משום היא גופא לאשמועינן דלא יחזיר שאני אומר כו' (שם). **ר' ירמיה אמר.** לא מתניתין קשיא ולא ברייתא קשיא, דכל הני דאמרינן אי יחזיר לזמן מרובה, כגון דקאמרי עדים. החתומים בו, מעולם לא חתמנו אלא על גט אחד של יוסף בן שמעון. ואותו חתמנו לאיש זה התובעו (שם). **כגון דקא אמר.** האי שליח שאבדו נקב כו' (שם). **ודוקא.** נקט רב אשי בצד אות פלונית. דהוי סימן מובהק דאין עדות ברורה מזו (שם). **מספקא ליה סימנים אי דאורייתא אי דרבנן.** הא דאמרינן באלו מציאות (כז.) שמחזירין אבדה בסימנין ואיבעיא לן התם דאורייתא או דרבנן, לרב אשי נמי מספקא ליה, הלכך באיסור אשת איש לא סמכינן אסימנין בעלמא, דלמא סימנין דרבנן ובממונא הוא דמצו רבנן להפקיע, דהפקר ב"ד הפקר, וטעמא דתקנתא התם מפרש, אבל למישרי איסורא לא מצו רבנן לעקור דבר מן התורה, והאי דלא אמר קסבר סימנין דרבנן, משום דהתם מיבעיא לן ומהכא לא מצינן למיפשט דאי נמי מספקא ליה קאסר מספיקא (שם).